

Básník a jeho inspirační zdroje

Přednáška

První znak, kterým se básník uvědomuje sám sobě, je jeho poměr k slovu. Básník cítí slovo jinak než většina lidí; okouší takřka jeho skrytých vlastností, jeho tajemného vyzařování, jeho přetvářecí síly. Básník je si vědom zvláštních reakcí mezi slovy a věcmi, jejich tajemných zásnub. Cítí, že slovo je cosi neobyčejného, že v sobě zahrnuje podstatu věci, tak jako je v semeni uzavřena budoucí rostlina, zkrátka, že má moc plodivou a tvůrčí.

Básníkovi, tedy člověku, kterému byla dána moc slova, nabízí se celý svět, duchovní i hmotný, vnitřní i vnější, aby s ním něco udělal, aby do něho vyryl svou brázdu, aby jej prohnětl, aby jím pohnul a vyšinul jej ze základů moci svého slova jako pákou Archimedovou. Celý svět na něho naléhá a vnucuje se mu, chce po něm, aby jej vyjádřil, aby mu dal tvar, aby odpověděl básnickou kreací na otázku po jeho smyslu.

Je pochopitelné, že básník si nejprve neví rady s vyznamenáním tak krásným a zároveň tak obtížným, že koktá a vyráží nesrozumitelné zvuky, že mu to stoupne do hlavy jako silné víno. Celý svět leží u jeho nohou, a on neví, z kterého konce začít, řekl by rád všechno najednou, ale nevidí na krok okolo sebe, vztahy a vzdálenosti mezi věcmi jsou zpřeházeny, nelze rozeznat, co je důležitější a co méně důležité, a zejména je tu on sám, jeho vlastní já se svými touhami a citovými zmatky, osobivé já, které na sebe strhne neúměrnou pozornost... Není divu, vrhne-li se básník do prostřed živlů a počíná si trochu jako pomínutý, rozhazuje marnotratně bohatství, kterého se mu dostalo a s kterým ještě neumí hospodařit, anebo zase je-li až příliš opatrný a bázlivý, drží-li se až příliš při kraji, uštipuje-li z věci jenom nepatrné drobinky.

Trvá někdy velmi dlouho, než si najde pravou orientaci a pravý postoj k světu, než si uvědomí a odhadne zásobu svých sil, zkrát-